

32004L0038

30.4.2004

URADNI LIST EVROPSKE UNIJE

L 158/77

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA 2004/38/ES**z dne 29. aprila 2004****o pravicah državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

obravnavajo delavce, samozaposlene osebe kot tudi študente in druge nezaposlene osebe z namenom poenostavitve in krepitev pravice do prostega gibanja in prebivanja vseh državljanov Unije.

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti členov 12, 18, 40, 44 in 52 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽³⁾,v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽⁴⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Državljanstvo Unije podeljuje vsakemu državljanu Unije temeljno in individualno pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ob upoštevanju omejitev in pogojev, določenih v Pogodbi, in ukrepov, sprejetih za njeno izvajanje.
- (2) Prosti pretok oseb predstavlja eno od temeljnih svoboščin notranjega trga, ki zajema področje brez notranjih meja, na katerem je zagotovljena svoboda v skladu z določbami Pogodbe.
- (3) Državljanstvo Unije bi moralo predstavljati temeljni status državljanov držav članic, ko uresničujejo svojo pravico do prostega gibanja in prebivanja. Zato je treba kodificirati in pregledati obstoječe instrumente Skupnosti, ki ločeno

- (4) Da bi presegli takšen sektorski in posamični pristop k pravicam do prostega gibanja in prebivanja ter olajšali uresničevanje te pravice, je potreben enotni pravni akt, s katerim bo spremenjena Uredba Sveta (EGS) št. 1612/68 z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti ⁽⁵⁾ in razveljavljeni naslednji pravni akti: Direktiva Sveta 68/360/EGS z dne 15. oktobra 1968 o odpravi omejitev gibanja in prebivanja v Skupnosti za delavce držav članic in za njihove družine ⁽⁶⁾, Direktiva Sveta 73/148/EGS z dne 21. maja 1973 o odpravi omejitev gibanja in bivanja v Skupnosti za državljane držav članic v zvezi z ustanavljanjem in opravljanjem storitev ⁽⁷⁾, Direktiva Sveta 90/364/EGS z dne 28. junija 1990 o pravicah do prebivanja ⁽⁸⁾, Direktiva Sveta 90/365/EGS z dne 28. junija 1990 o pravicah do prebivanja za zaposlene in samozaposlene osebe, ki so prenehale opravljati poklicno dejavnost ⁽⁹⁾ in Direktiva Sveta 93/96/EGS z dne 29. oktobra 1993 o pravicah do prebivanja za študente ⁽¹⁰⁾.

- (5) Pravica vseh državljanov Unije do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic bi morala biti zagotovljena tudi njihovim družinskim članom, ne glede na državljanstvo, če naj bi se uresničevala v objektivnih pogojih svobode in dostojanstva. Za namene te direktive bi opredelitev pojma „družinski član“ morala vključevati tudi registriranega življenjskega partnerja, če zakonodaja države članice gostiteljice obravnava registrirano partnerstvo kot enakovredno zakonski zvezi.

⁽¹⁾ UL C 270 E, 25.9.2001, str. 150.⁽²⁾ UL C 149, 21.6.2002, str. 46.⁽³⁾ UL C 192, 12.8.2002, str. 17.⁽⁴⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2003 (UL C 43 E, 19.2.2004, str. 42), Skupno stališče Sveta z dne 5. decembra 2003 (UL C 54 E, 2.3.2004, str. 12) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 10. marca 2004 (še ni objavljeno v Uradnem listu).⁽⁵⁾ UL L 257, 19.10.1968, str. 2. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (EGS) št. 2434/92 (UL L 245, 26.8.1992, str. 1).⁽⁶⁾ UL L 257, 19.10.1968, str. 13. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Aktom o pristopu 2003.⁽⁷⁾ UL L 172, 28.6.1973, str. 14.⁽⁸⁾ UL L 180, 13.7.1990, str. 26.⁽⁹⁾ UL L 180, 13.7.1990, str. 28.⁽¹⁰⁾ UL L 317, 18.12.1993, str. 59.

- (6) Zaradi ohranjanja enotnosti družine v širšem smislu in brez vpliva na prepoved diskriminacije na podlagi državljanstva, bi država članica gostiteljica morala preučiti na osnovi lastne zakonodaje položaj tistih oseb, ki niso vključene v opredelitev pojma družinskih članov po tej direktivi in ki zato ne morejo uživati samodejne pravice do vstopa in prebivanja v državi članici gostiteljici, da bi lahko odločila, ali se lahko takšnim osebam dovoli vstop in prebivanje, pri čemer upošteva njihovo razmerje z državljanom Unije ali katere koli druge okoliščine, kot sta finančna ali fizična odvisnost od državljana Unije.
- (7) Formalnosti, povezane s prostim pretokom državljanov Unije na ozemlju držav članic, bi morale biti jasno opredeljene, brez vpliva na določbe, ki se uporabljajo pri nadzorih državne meje.
- (8) Da bi se olajšal prosti pretok družinskih članov, ki niso državljani države članice, bi morali biti tisti člani, ki so že pridobili dovoljenje za prebivanje, izvzeti iz zahteve po pridobitvi vstopnega vizuma v smislu Uredbe Sveta (ES) št. 539/2001 z dne 15. marca 2001 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so oproščeni te zahteve⁽¹⁾ ali, če ustreza, iz veljavne nacionalne zakonodaje.
- (9) Državljan Unije bi morali imeti pravico do prebivanja v državi članici gostiteljici za obdobje do treh mesecev, ne da bi bili zavezani kakršnim koli pogojem ali formalnostim razen zahtevi, da imajo veljavno osebno izkaznico ali potni list, kar ne vpliva na ugodnejšo obravnavo za iskalce zaposlitve, kot jo priznava sodna praksa Sodišča.
- (10) Vendar osebe, ki uresničujejo svojo pravico do prebivanja, vseeno ne bi smele postati nesorazmerno breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici v začetnem obdobju prebivanja. Zato bi morala biti pravica do prebivanja za državljane Unije in njihove družinske člane za obdobja, daljša od treh mesecev, zavezana pogojem.
- (11) Temeljna in osebna pravica do prebivanja v drugi državi članici je dodeljena državljanom Unije neposredno s Pogodbo in ni odvisna od upoštevanja upravnih postopkov.
- (12) Za obdobja prebivanja, daljša od treh mesecev, bi morale imeti države članice možnost, da zahtevajo od državljanov Unije, da se prijavijo pri pristojnih organih v kraju stalnega prebivališča, kar potrjuje potrdilo o prijavi, izdano v ta namen.
- (13) Zahteva za dovoljenje za prebivanje bi morala biti omejena na družinske člane državljanov Unije, ki niso državljani države članice, in za obdobje prebivanja, daljše od treh mesecev.
- (14) Da bi se preprečilo, da različne upravne prakse ali razlage predstavljajo nepotrebno oviro pri uresničevanju pravice do prebivanja državljanov Unije in njihovih družinskih članov, bi moralo biti točno in izčrpno določeno, kateri so zahtevani dokumenti, na podlagi katerih lahko pristojni organi izdajo potrdilo o prijavi ali dovoljenje za prebivanje.
- (15) Družinski člani bi morali biti pravno zaščiteni v primeru smrti državljana Unije, razveze, razveljavitve zakonske zveze ali prenehanja registriranega partnerstva. S primernim upoštevanjem družinskega življenja in človekovega dostojanstva ter pod določenimi pogoji, potrebnimi za preprečitev zlorab, bi bilo torej treba sprejeti ukrepe, s katerimi se zagotovi, da v takšnih okoliščinah družinski člani, ki že prebivajo na ozemlju države članice gostiteljice, ohranijo svojo pravico do prebivanja izključno na osebni podlagi.
- (16) Dokler upravičenci pravice do prebivanja ne postanejo nesorazmerno breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici, ti ne bi smeli biti izgnani. Zato ukrep izгона ne bi smel biti samodejna posledica uveljavljanja sistema socialne pomoči. Država članica gostiteljica bi morala preučiti, ali gre v posameznem primeru začasne težave, in upoštevati trajanje prebivanja, osebne okoliščine ter znesek dodeljene pomoči, da bi ugotovila, ali je upravičenec postal nesorazmerno breme njenega sistema socialne pomoči, in da bi v tem primeru sprožila njegov izgon. V nobenem primeru se ne bi smel sprejeti ukrep izгона proti delavcem, samozaposlenim osebam ali iskalcem zaposlitve, kakor jih opredeljuje Sodišče, razen zaradi javnega reda ali javne varnosti.

⁽¹⁾ UL L 81, 21.3.2001, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 453/2003 (UL L 69, 13.3.2003, str. 10).

- (17) Uživanje pravice do stalnega prebivališča s strani državljanov Unije, ki so se odločili, da se naselijo za daljši čas v državi članici gostiteljici, bi krepilo občutek državljanstva Unije in je ključni element za spodbujanje socialne kohezije, ki je eden od temeljnih ciljev Unije. Pravica do stalnega prebivališča bi zato morala biti predvidena za vse državljane Unije in njihove družinske člane, ki prebivajo v državi članici gostiteljici v skladu s pogoji, določenimi v tej direktivi, neprekinjeno pet let, v kolikor ni bil zoper njih izrečen ukrep izгона.
- (18) Da bi bila pravica do stalnega prebivališča resnično sredstvo vključevanja v družbo države članice gostiteljice, v kateri državljan Unije prebiva, ta pravica, potem ko je pridobljena, ne bi smela biti podvržena nobenim pogojem.
- (19) Nekatere ugodnosti, značilne za državljane Unije, ki so delavci ali samozaposlene osebe, in njihove družinske člane in ki lahko omogočijo tem osebam, da pridobijo pravico do stalnega prebivališča pred iztekom pet letnega prebivanja v državi članici gostiteljici, bi bilo treba ohraniti, ker te ugodnosti predstavljajo pridobljene pravice na podlagi Uredbe Komisije (EGS) št. 1251/70 z dne 29. junija 1970 o pravici delavcev, da ostanejo na ozemlju države članice, po tem, ko so bili tam zaposleni ⁽¹⁾ ter Direktive Sveta 75/34/EGS z dne 17. decembra 1974 o pravici državljanov države članice, da ostanejo na ozemlju druge države članice po tem, ko so tam opravljali dejavnost kot samozaposlene osebe ⁽²⁾.
- (20) V skladu s prepovedjo diskriminacije na podlagi državljanstva bi morali biti vsi državljani Unije in njihovi družinski člani, ki prebivajo v državi članici, v skladu s to direktivo in v tej državi članici, deležni enake obravnave kot državljani na področjih, zajetih v Pogodbi, ob upoštevanju posebnih določb, ki so izrecno predvidene v Pogodbi in sekundarni zakonodaji.
- (21) Vendar bi bilo treba prepustiti državi članici gostiteljici, da odloči, ali bo dodelila socialno pomoč drugim državljanom Unije kot tistim, ki so delavci ali samozaposlene osebe ali ki ohranijo ta status, ali njihovim družinskim članom za prve tri mesece prebivanja ali za daljše obdobje v primeru iskalcev zaposlitve ali pomoč za vzdrževanje v času študija, vključno s poklicnim usposabljanjem, pred pridobitvijo pravice do stalnega prebivališča.
- (22) Pogodba dovoljuje omejitve pravice do prostega gibanja in prebivanja zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja. Da bi bila zagotovljena natančnejša opredelitev okoliščin in postopkovnih jamstev, na podlagi katerih se lahko zavrne dovoljenje za vstop državljanom Unije in njihovim družinskim članom ali se jih izžene, bi ta direktiva morala zamenjati Direktivo Sveta 64/221/EGS z dne 25. februarja 1964 o usklajevanju posebnih ukrepov, ki zadevajo gibanje in prebivanje tujih državljanov, utemeljenih z javnim redom, javno varnostjo ali javnim zdravjem ⁽³⁾.
- (23) Izgon državljanov Unije in njihovih družinskih članov zaradi javnega reda ali javne varnosti je ukrep, ki lahko resno prizadene osebe, ki so se potem, ko so uveljavile pravice in svoboščine, ki so jim podeljene po Pogodbi, resnično vključile v državo članico gostiteljico. Obseg takšnih ukrepov bi bilo zato treba omejiti v skladu z načelom sorazmernosti, s čimer bi se upoštevalo stopnjo vključenosti zadevnih oseb, trajanje njihovega prebivanja v državi članici gostiteljici, njihovo starost, zdravstveno stanje, družinske in ekonomske razmere in vezi z njihovo državo izvora.

⁽¹⁾ UL L 142, 30.6.1970, str. 24.

⁽²⁾ UL L 14, 20.1.1975, str. 10.

⁽³⁾ UL 56, 4.4.1964, str. 850. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 75/35/EGS (UL 14, 20.1.1975, str. 14).

(24) Zatorej, čim večja je stopnja vključenosti državljanov Unije in njihovih družinskih članov v državo članico gostiteljico, tem večja bi morala biti stopnja varstva pred izgonom. Samo v izjemnih primerih, ko obstajajo nujni razlogi zaradi javne varnosti, bi bilo treba sprejeti ukrep izгона proti državljanom Unije, ki so prebivali na ozemlju države članice gostiteljice mnogo let, zlasti če so bili tam rojeni in so tam prebivali vse svoje življenje. Poleg tega bi se takšne izjemne okoliščine morale uporabiti tudi za sprejetje ukrepa izгона zoper mladoletne osebe, da bi se zaščitile njihove vezi z njihovo družino, v skladu s Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah z dne 20. novembra 1989.

(25) Postopkovna jamstva bi morala biti tudi podrobno določena, da bi bila zagotovljena visoka stopnja varstva pravic državljanov Unije in njihovih družinskih članov v primeru zavrnitve dovoljenja za vstop ali prebivanje v drugi državi članici kot tudi zaradi ohranjanja načela, da mora biti vsak ukrep, ki ga pristojni organi sprejmejo, ustrezno utemeljen.

(26) V vseh primerih bi morali imeti državljani Unije in njihovi družinski člani, ki jim je bilo zavrnjeno dovoljenje za vstop ali prebivanje v drugi državi članici, na voljo sodne postopke.

(27) V skladu s sodno prakso Sodišča, ki prepoveduje državam članicam izdajanje odredb, s katerimi osebam, zajetim v tej direktivi, prepovejo prebivanje na njihovem ozemlju za vse življenje, bi bilo treba potrditi pravico državljanov Unije in njihovih družinskih članov, ki jim je bilo prepovedano prebivanje na ozemlju države članice, da v razumnem roku vložijo novo vlogo, v vsakem primeru pa po izteku obdobja treh let od izvršitve končne prepovedi prebivanja.

(28) Da bi se zaščitile pred zlorabo pravic ali goljufijo, zlasti pred navideznimi sklenitvami zakonskih zvez ali katerimi koli drugimi oblikami razmerij, sklenjenih izključno zaradi uživanja pravice do prostega gibanja in prebivanja, bi morale imeti države članice možnost sprejeti potrebne ukrepe.

(29) Ta direktiva ne bi smela prizadeti ugodnejših nacionalnih določb.

(30) Zaradi preučitve možnosti, kako dalje olajšati uresničevanje pravice do prostega gibanja in prebivanja, bi morala Komisija pripraviti poročilo, na podlagi katerega bi se lahko ocenila primernost predložitve kakršnih koli potrebnih predlogov v ta namen, zlasti glede podaljšanja dobe prebivanja brez vsakršnih pogojev.

(31) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in svoboščine ter upošteva načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih človekovih pravicah. V skladu s prepovedjo diskriminacije, ki jo vsebuje ta listina, bi države članice morale izvajati to direktivo brez diskriminacije med upravičenci te direktive na podlagi spola, rase, barve, etničnosti ali socialnega porekla, genetskih lastnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, pripadnosti etnični manjšini, premoženja, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti —

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

Splošne določbe

Člen 1

Predmet

Ta direktiva določa:

- (a) pogoje, ki urejujejo uresničevanje pravice državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic;
- (b) pravico do stalnega prebivališča na ozemlju držav članic za državljane Unije in njihove družinske člane;
- (c) omejitve pravic, navedenih v točkah (a) in (b), zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja.

Člen 2

Opredelitve pojmov

Za namene te direktive:

1. „Državljan Unije“ pomeni vsako osebo, ki ima državljanstvo države članice;
2. „Družinski član“ pomeni:
 - (a) zakonca;
 - (b) partnerja, s katerim je državljan Unije sklenil registrirano partnerstvo na podlagi zakonodaje države članice, če zakonodaja države članice gostiteljice obravnava registrirana partnerstva kot enakovredna zakonski zvezi in v skladu s pogoji, določenimi v ustrezni zakonodaji države članice gostiteljice;
 - (c) potomce v ravni črti, ki so mlajši od 21 let ali so vzdrževane osebe, in tiste zakonca ali partnerja, opredeljenega v točki (b);

- (d) vzdrževane prednike v ravni črti in vzdrževane prednike v ravni črti zakonca ali partnerja, opredeljenega v točki (b);
3. „Država članica gostiteljica“ pomeni državo članico, v katero se državljan Unije preseli z namenom uresničevanja svoje pravice do prostega gibanja in prebivanja.

Člen 3

Upravičenci

1. Ta direktiva se uporablja za vse državljane Unije, ki se preselijo ali prebivajo v državi članici razen v tisti državi, katere državljani so, in za njihove družinske člane, kot opredeljene v točki 2 člena 2, ki jih spremljajo ali se jim pridružijo.

2. Brez vpliva na kakršno koli pravico do prostega gibanja in prebivanja, ki jo zadevne osebe lahko imajo, država članica gostiteljica, v skladu s svojo nacionalno zakonodajo, olajša vstop in prebivanje naslednjim osebam:

- (a) katerim koli družinskim članom, ne glede na državljanstvo, ki ne spadajo pod opredelitev v točki 2 člena 2, ki so v državi, iz katere so prišli, vzdrževane osebe ali člani gospodinjstva državljana Unije, ki ima temeljno pravico do prebivanja, ali kadar resni zdravstveni razlogi dosledno zahtevajo, da državljan Unije nudi osebno nego družinskemu članu;
- (b) partnerju, s katerim ima državljan Unije trajno razmerje, ki je ustrezno potrjeno.

Država članica gostiteljica temeljito preuči osebne razmere in utemelji vsako zavrnitev vstopa ali prebivanja tem ljudem.

POGLAVJE II

Pravica do izstopa in vstopa

Člen 4

Pravica do izstopa

1. Brez vpliva na določbe o potnih listinah, ki se uporabljajo pri nadzorih državne meje, imajo vsi državljani Unije z veljavno osebno izkaznico ali potnim listom in njihovi družinski člani, ki niso državljani države članice in ki imajo veljavni potni list, pravico, da zapustijo ozemlje države članice zaradi potovanja v drugo državo članico.

2. Od oseb, na katere se nanaša odstavek 1, se ne sme zahtevati nikakršnega izstopnega vizuma ali enakovrednih formalnosti.

3. Države članice v skladu s svojim pravom svojim državljanom izdajo in obnovijo osebno izkaznico ali potni list, v katerih je navedeno njihovo državljanstvo.

4. Potni list velja najmanj za vse države članice in za države, skozi katere mora imetnik iti, ko potuje med državami članicami. Kadar zakonodaja države članice ne predvideva izdajanja osebnih izkaznic, se potni list izda ali obnovi z veljavnostjo najmanj pet let.

Člen 5

Pravica do vstopa

1. Brez vpliva na določbe o potnih listinah, ki se uporabljajo pri nadzorih državne meje, države članice dovolijo državljanom Unije vstop na njihovo ozemlje z veljavno osebno izkaznico ali potnim listom ter dovolijo družinskim članom, ki niso državljani države članice, vstop na njihovo ozemlje z veljavnim potnim listom.

Od državljanov Unije se ne sme zahtevati nobenega vstopnega vizuma ali enakovrednih formalnosti.

2. Družinski člani, ki niso državljani države članice, morajo imeti samo vstopni vizum v skladu z Uredbo (ES) št. 539/2001 ali, če ustreza, z nacionalno zakonodajo. Za namene te direktive so družinski člani, ki imajo veljavnim dovoljenjem za prebivanje, navedeno v členu 10, izvzeti iz zahteve po vizumu.

Države članice nudijo takšnim osebam vse ugodnosti za pridobitev potrebnih vizumov. Takšni vizumi se izdajajo brezplačno v čim krajšem času in po skrajšanem postopku.

3. Država članica gostiteljica ne pritisne vstopnega ali izstopnega žiga v potni list družinskih članov, ki niso državljani države članice, če ti predložijo dovoljenje za prebivanje, predvideno v členu 10.

4. Kadar državljan Unije ali družinski član, ki ni državljan države članice, nimata potrebnih potnih listin ali potrebnih vizumov, če so ti zahtevani, zadevna država članica tem osebam, preden jih zavrne, zagotovi vse razumne možnosti, da si v razumnem času pridobijo potrebne listine ali da se jim te preskrbijo ali da lahko potrdijo ali dokažejo na druge načine, da zanje velja pravica do prostega gibanja in prebivanja.

5. Država članica lahko zahteva od zadevne osebe, da javi svojo prisotnost na njenem ozemlju v razumnem in nediskriminatornem časovnem obdobju. Neizpolnitev te zahteve se lahko kaznuje s sorazmernimi in nediskriminatornimi sankcijami.

POGLAVJE III

Pravica do prebivanja

Člen 6

Pravica do prebivanja do treh mesecev

1. Državljan Unije imajo pravico prebivati na ozemlju druge države članice v obdobju do treh mesecev brez kakršnih koli pogojev ali kakršnih koli formalnosti, razen zahteve, da imajo veljavno osebno izkaznico ali potni list.

2. Določbe odstavka 1 se uporabijo tudi za družinske člane, ki imajo veljavni potni list, ki niso državljani države članice in ki spremljajo ali se pridružijo državljanu Unije.

Člen 7

Pravica do prebivanja za več kot tri mesece

1. Vsi državljani Unije imajo pravico prebivati na ozemlju druge države članice v obdobju, daljšem od treh mesecev če:

- (a) so delavci ali samozaposlene osebe v državi članici gostiteljici ali
- (b) imajo dovolj sredstev zase in za svoje družinske člane, da med njihovim prebivanjem ne bodo postali breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici in če imajo celovito zavarovalno kritje za primer bolezni v državi članici gostiteljici ali
- (c) — so vpisani v zasebno ali javno ustanovo, ki jo država članica gostiteljica pooblasti ali financira na osnovi svoje zakonodaje ali upravne prakse, prvenstveno z namenom, da študirajo, kar vključuje poklicno usposabljanje, in
- imajo celovito zavarovalno kritje za primer bolezni v državi članici gostiteljici in zagotovijo ustreznemu nacionalnemu organu, z izjavo ali na kakšen drug enakovreden način, ki ga lahko izberejo, da imajo dovolj sredstev zase

in za svoje družinske člane, da med njihovim prebivanjem ne bodo postali breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici ali

- (d) so družinski člani, ki spremljajo ali so se pridružili državljanu Unije, ki izpolnjuje pogoje, navedene v točkah (a), (b) ali (c).

2. Pravica do prebivanja, predvidena v odstavku 1, se razširi na družinske člane, ki niso državljani države članice in ki spremljajo ali so se pridružili državljanu Unije v državi članici gostiteljici, pod pogojem da takšen državljan Unije izpolnjuje pogoje, navedene v odstavku 1(a), (b) ali (c).

3. Za namene odstavka 1(a) državljan Unije, ki ni več delavec ali samozaposlena oseba, ohrani status delavca ali samozaposlene osebe v naslednjih primerih:

- (a) če je začasno nezmožen za delo zaradi bolezni ali nezgode;
- (b) če je ustrezno prijavljen kot neprostovoljno brezposeln, potem ko je bil zaposlen več kot eno leto in je prijavljen kot iskalec zaposlitve pri ustreznem zavodu za zaposlovanje;
- (c) če je ustrezno prijavljen kot neprostovoljno brezposeln, potem ko se mu je iztekla pogodba o zaposlitvi za določen čas, krajši od enega leta, ali potem, ko je postal neprostovoljno brezposeln v prvih dvanajstih mesecih in se je prijavil kot iskalec zaposlitve pri ustreznem zavodu za zaposlovanje. V tem primeru ohrani status delavca za dobo najmanj šestih mesecev;
- (d) če se vključi v poklicno usposabljanje. Razen v primeru, da je oseba neprostovoljno brezposelna, ohranitev statusa delavca zahteva usposabljanje, povezano s prejšnjo zaposlitvijo.

4. Z odstopanjem od odstavkov 1(d) in 2 zgoraj, imajo pravico do prebivanja kot družinski člani državljana Unije, ki izpolnjuje pogoje iz točke 1(c) zgoraj, samo zakonec, registrirani partner, predviden v členu 2(2)(b) in vzdrževani otroci. Člen 3(2) se uporablja za njegove/njene vzdrževane prednike v ravni črti in za vzdrževane prednike v ravni črti njenega/njegovega zakonca ali registriranega partnerja.

Člen 8

Upravne formalnosti za državljane Unije

1. Brez vpliva na člen 5(5) lahko država članica gostiteljica, za obdobja prebivanja, daljša od treh mesecev, zahteva od državljanov Unije, da se prijavijo pri ustreznih organih.

2. Rok za prijavo ne sme biti krajši od treh mesecev od datuma prihoda. Potrdilo o prijavi se izda takoj; v njem se navedeta ime in naslov osebe, ki se prijavlja ter datum prijave. Neizpolnitev zahteve glede prijave se lahko kaznuje s sorazmernimi in nediskriminatornimi sankcijami.

3. Za izdajo potrdila o prijavi lahko države članice zahtevajo samo:

— da državljani Unije, za katere velja točka (a) člena 7(1), predložijo veljavno osebno izkaznico ali potni list, delodajalčevo potrdilo o zaposlitvi ali potrdilo o zaposlitvi ali dokazilo, da so samozaposlene osebe;

— da državljani Unije, za katere velja točka (b) člena 7(1), predložijo veljavno osebno izkaznico ali potni list in predložijo dokazilo o izpolnjevanju pogojev, ki so tam določeni;

— da državljani Unije, za katere velja točka (c) člena 7(1), predložijo veljavno osebno izkaznico ali potni list, predložijo dokazilo o vpisu na priznano ustanovo in o celovitem zavarovalnem kritju za primer bolezni ter izjavo ali enakovredno sredstvo, navedeno v točki (c) člena 7(1). Države članice ne smejo zahtevati, da se v tej izjavi navede določen znesek sredstev.

4. Države članice ne smejo določiti določenega zneska, ki po njihovem predstavlja „zadostna sredstva“, ampak morajo upoštevati osebne razmere zadevne osebe. V vseh primerih ta znesek ne sme biti višji od mejnega zneska, izpod katerega državljani države članice gostiteljice postanejo upravičeni do socialne pomoči ali, kjer se to merilo ne uporablja, ne sme biti višji od najnižje pokojnine iz socialnega zavarovanja, ki jo država članica gostiteljica izplačuje.

5. Za izdajo potrdila o prijavi družinskim članom državljanov Unije, ki so sami državljani Unije, lahko države članice zahtevajo, da predložijo naslednje listine:

(a) veljavno osebno izkaznico ali potni list;

(b) listino, ki potrjuje obstoj družinskega razmerja ali registriranega partnerstva;

(c) če ustreza, potrdilo o prijavi državljana Unije, ki ga spremljajo ali so se mu pridružili;

(d) v primerih, navedenih v točkah (c) in (d) člena 2(2), dokazilo o izpolnjevanju pogojev, ki so v njih določeni;

(e) v primerih, navedenih v členu 3(2)(a), listino, ki jo je izdal pristojni organ v izvorni državi ali v državi, iz katere prihajajo, in ki potrjuje, da so vzdrževane osebe ali člani gospodinjstva državljana Unije, ali dokazilo o obstoju resnih zdravstvenih razlogov, ki dosledno zahtevajo, da državljan Unije nudi osebno nego družinskemu članu;

(f) v primerih, navedenih v členu 3(2)(b), dokazilo o obstoju trajnega razmerja z državljanom Unije.

Člen 9

Upravne formalnosti za družinske člane, ki niso državljani države članice

1. Države članice izdajo dovoljenje za prebivanje družinskim članom državljana Unije, ki niso državljani države članice, kadar je predvideno obdobje prebivanja daljše od treh mesecev.

2. Rok oddaje vloge za izdajo dovoljenja za prebivanje ne sme biti krajši od treh mesecev od datuma prihoda.

3. Neizpolnitev zahteve glede predložitve vloge za dovoljenje za prebivanje se lahko kaznuje s sorazmernimi in nediskriminatornimi sankcijami.

Člen 10

Izdajanje dovoljenja za prebivanje

1. Pravica do prebivanja družinskih članov državljana Unije, ki niso državljani države članice, se dokaže z izdajo listine, imenovane „dovoljenje za prebivanje družinskega člana državljana Unije“ in sicer najpozneje v šestih mesecih od datuma vloge. Potrdilo o predložitvi vloge za dovoljenje za prebivanje se izda takoj.

2. Države članice zahtevajo, da se za izdajo dovoljenja za prebivanje predložijo naslednje listine:

- (a) veljavni potni list;
- (b) listino, ki potrjuje obstoj družinskega razmerja ali registriranega partnerstva;
- (c) potrdilo o prijavi ali, če sistem prijavljanja ne obstaja, katero koli drugo dokazilo o prebivanju v državi članici gostiteljici za državljana Unije, ki ga spremljajo ali so se mu pridružili;
- (d) v primerih, navedenih v točkah (c) in (d) člena 2(2), dokazilo o izpolnjevanju pogojev, ki so v njih določeni;
- (e) v primerih, navedenih v členu 3(2)(a), listino, ki jo je izdal pristojni organ v izvorni državi ali v državi, iz katere prihajajo in ki potrjuje, da so vzdrževane osebe ali člani gospodinjstva državljana Unije, ali dokazilo o obstoju resnih zdravstvenih razlogov, ki dosledno zahtevajo, da državljan Unije osebno skrbi za družinskega člana;
- (f) v primerih, navedenih v členu 3(2)(b), dokazilo o obstoju trajnega razmerja z državljanom Unije.

Člen 11

Veljavnost dovoljenja za prebivanje

1. Dovoljenje za prebivanje, predvideno v členu 10(1), velja za dobo petih let od datuma izdaje ali za predvideno obdobje prebivanja državljana Unije, če je ta doba krajša od petih let.

2. Na veljavnost dovoljenja za prebivanje ne vplivajo začasne odsotnosti do šest mesecev na leto ali daljše odsotnosti zaradi obveznega služenja vojaškega roka ali ene odsotnosti do največ dvanajst zaporednih mesecev iz pomembnih razlogov, kot so nosečnost in rojstvo otroka, resna bolezen, študij ali poklicno usposabljanje ali napotitev v drugo državo članico ali v tretjo državo.

Člen 12

Ohranitev pravice do prebivanja družinskih članov v primeru smrti ali odhoda državljana Unije

1. Brez poseganja v drugi pododstavek smrt ali odhod državljana Unije iz države članice gostiteljice ne vpliva na pravico do prebivanja njegovih/njenih družinskih članov, ki so državljani države članice.

Pred pridobitvijo pravice do stalnega prebivališča morajo zadevne osebe izpolnjevati pogoje, določene v točkah (a), (b), (c) ali (d) člena 7(1).

2. Brez poseganja v drugi pododstavek smrt državljana Unije nima za posledico izgube pravice do prebivanja njegovih/njenih družinskih članov, ki niso državljani države članice in ki so prebivali v državi članici gostiteljici kot družinski člani najmanj eno leto pred smrtjo državljana Unije.

Pred pridobitvijo pravice do stalnega prebivališča, pravica do prebivanja zadevnih oseb ostane zavezana zahtevi, da te osebe lahko dokažejo, da so delavci ali samozaposlene osebe ali da imajo dovolj sredstev zase in za svoje družinske člane, da med njihovim prebivanjem ne bodo postali breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici in da imajo celovito zavarovalno kritje za primer bolezni v državi članici gostiteljici ali da so člani družine, že ustvarjene v državi članici gostiteljici, osebe, ki izpolnjuje te zahteve. „Zadostna sredstva“ so opredeljena v členu 8(4).

RTakšni družinski člani ohranijo pravico do prebivanja izključno na osebni podlagi.

3. Odhod državljan Unije iz države članice gostiteljice ali njegova/njena smrt nimata za posledico izgube pravice do prebivanja njegovih/njenih otrok ali roditelja, ki ima dejansko skrbništvo nad otroki, ne glede na državljanstvo, če otroci bivajo v državi članici gostiteljici in so vpisani na izobraževalno ustanovo z namenom, da bi se v njej šolali, vse do zaključka šolanja.

Člen 13

Ohranitev pravice do prebivanja družinskih članov v primeru razveze, razveljavitve zakonske zveze ali prenehanja registriranega partnerstva

1. Brez poseganja v drugi pododstavek razveza, razveljavitve zakonske zveze državljan Unije ali prenehanje njegovega/njenega registriranega partnerstva, navedenega v točki 2(b) člena 2, ne vpliva na pravico do prebivanja njegovih/njenih družinskih članov, ki so državljani države članice.

Pred pridobitvijo pravice do stalnega prebivališča morajo zadevne osebe izpolniti pogoje, določene v točkah (a), (b), (c) ali (d) člena 7(1).

2. Brez poseganja v drugi pododstavek razveza, razveljavitve zakonske zveze državljan Unije ali prenehanje njegovega/njenega registriranega partnerstva, navedenega v točki 2(b) člena 2, nima za posledico izgube pravice do prebivanja družinskih članov državljan Unije, ki niso državljani države članice, kadar:

- (a) sta zakonska zveza ali registrirano partnerstvo, pred začetkom postopkov za razvezo ali razveljavitve ali prenehanje registriranega partnerstva, kot navedenega v točki 2(b) člena 2, trajala najmanj tri leta, od tega eno leto v državi članici gostiteljici ali
- (b) kadar ima zakonec ali partner, ki ni državljan države članice, skrbništvo nad otroki državljan Unije in sicer na osnovi sporazuma med zakoncema ali partnerjema, navedenima v točki 2(b) člena 2 ali na osnovi sodne odločbe ali
- (c) kadar to upravičujejo posebno težke okoliščine, kot na primer dejstvo, da je bila oseba žrtev družinskega nasilja v času, ko sta zakonska zveza ali registrirano partnerstvo še trajala ali

- (d) kadar ima zakonec ali partner, ki ni državljan države članice, na osnovi sporazuma med zakoncema ali partnerjema, navedenima v točki 2(b) člena 2 ali na osnovi sodne odločbe, pravico do stikov z mladoletnim otrokom, pod pogojem da je sodišče razsodilo, da morajo takšni stiki potekati v državi članici gostiteljici in toliko časa, kolikor je to potrebno.

Pred pridobitvijo pravice do stalnega prebivališča ostaja pravica do prebivanja zadevnih oseb zavezana zahtevi, da te osebe lahko dokažejo, da so delavci ali samozaposlene osebe ali da imajo dovolj sredstev zase in za svoje družinske člane, da med njihovim prebivanjem ne bodo postali breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici in da imajo celovito zavarovalno kritje za primer bolezni v državi članici gostiteljici ali da so člani družine, že ustvarjene v državi članici gostiteljici, osebe, ki izpolnjuje te zahteve. „Zadostna sredstva“ so opredeljena v členu 8(4).

Takšni družinski člani ohranijo svojo pravico do prebivanja izključno na osebni podlagi.

Člen 14

Ohranitev pravice do prebivanja

1. Državljan Unije in njihovi družinski člani imajo pravico do prebivanja, predvideno v členu 6, dokler ne postanejo nesorazmerno breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici.

2. Državljan Unije in njihovi družinski člani imajo pravico do prebivanja, predvideno v členih 7, 12 in 13, dokler izpolnjujejo pogoje določene v teh členih.

V posebnih primerih, v katerih obstaja utemeljen dvom, ali državljan Unije ali njegovi/njeni družinski člani izpolnjujejo pogoje, navedene v členih 7, 12 in 13, lahko države članice preverijo, če so ti pogoji izpolnjeni. To preverjanje se ne izvaja sistematično.

3. Ukrep izгона ne sme samodejno posledica uveljavljanja sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici s strani državljan Unije ali njegovih ali njenih družinskih članov.

4. Z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 ter brez poseganja v določbe poglavja VI se ukrep izгона v nobenem primeru ne sme sprejeti proti državljanom Unije ali njihovim družinskim članom, če:

- (a) so državljani Unije delavci ali samozaposlene osebe ali
- (b) če so državljani Unije vstopili na ozemlje države članice gostiteljice z namenom iskanja zaposlitve. V tem primeru se državljanov Unije in njihovih družinskih članov ne sme izgnati, dokler lahko državljani Unije predložijo dokazilo o tem, da še naprej iščejo zaposlitev in da imajo resnično možnost, da se zaposlijo.

Člen 15

Postopkovna jamstva

1. Postopki, predvideni v členih 30 in 31, se po analogiji uporabijo pri vseh odločanjih v zvezi z omejevanjem prostega pretoka državljanov Unije in njihovih družinskih članov iz drugih razlogov razen javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja.

2. Če osebna izkaznica ali potni list, na osnovi katerih je zadevna oseba vstopila v državo članico gostiteljico in ki sta bila izdana skupaj s potrdilom o prijavi ali dovoljenjem za prebivanje, to ne upravičuje izгона iz države članice gostiteljice.

3. Država članica gostiteljica ne sme prepovedati vstopa v okviru odredbe o izgonu, na katero se nanaša odstavek 1.

POGLAVJE IV

Pravica do stalnega prebivališča

Oddelek I

Upravičenost

Člen 16

Splošno pravilo za državljane Unije in njihove družinske člane

1. Državljan Unije, ki zakonito prebivajo nepretrgano pet let v državi članici gostiteljici, imajo pravico do stalnega prebivališča v tej državi. Pravica ni zavezana pogojem, predvidenim v poglavju III.

2. Odstavek 1 velja tudi za družinske člane, ki niso državljani države članice in ki zakonito prebivajo z državljanom Unije v državi članici gostiteljici nepretrgano pet let.

3. Na nepretrgano prebivanje ne vplivajo začasne odsotnosti do skupaj šest mesecev na leto ali daljše odsotnosti zaradi obveznega služenja vojaškega roka ali ene odsotnosti do največ dvanajst zaporednih mesecev iz pomembnih razlogov, kot so nosečnost in rojstvo otroka, resna bolezen, študij ali poklicno usposabljanje ali napotitev v drugo državo članico ali v tretjo državo.

4. Ko je pravica do stalnega prebivališča enkrat pridobljena, se jo lahko izgubi samo zaradi odsotnosti iz države članice gostiteljice, ki traja več kot dve zaporedni leti.

Člen 17

Izjeme od pravil za osebe, ki prenehajo z delom v državi članici gostiteljici, in za njihove družinske člane

1. Z odstopanjem od člena 16 imajo pravico do stalnega prebivališča v državi članici gostiteljici pred iztekom nepretrgane dobe petih let prebivanja:

- (a) delavci ali samozaposlene osebe, ki v času, ko prenehajo z delom, dosežejo starost, ki je v tej državi članici zakonsko določena za upravičenost do starostne pokojnine, ali delavci, ki prenehajo s plačanim delom zaradi predčasne upokojitve, pod pogojem da so delali v tej državi članici najmanj zadnjih dvanajst mesecev in so v njej prebivali nepretrgoma več kot tri leta.

Če zakonodaja države članice gostiteljice ne daje pravice do starostne pokojnine nekaterim kategorijam samozaposlenih oseb, se upošteva, da je starostni pogoj izpolnjen, ko zadevna oseba doseže starost 60 let;

- (b) delavci ali samozaposlene osebe, ki so prebivali v državi članici gostiteljici nepretrgoma več kot dve leti in so v njej prenehali z delom zaradi trajne nezmožnosti za delo.

Če je takšna nezmožnost posledica nezgode pri delu ali poklicne bolezni, zaradi katere je zadevna oseba upravičena do dajatve, ki jo v celoti ali deloma plača ustanova v državi članici gostiteljici, se ne bo zahteval noben pogoj glede dolžine prebivanja;

- (c) delavci ali samozaposlene osebe, ki se po treh letih nepretrgane zaposlitve in prebivanja v državi članici gostiteljici zaposlijo v drugi državi članici kot zaposlene ali samozaposlene osebe, pri čemer zadržijo kraj stalnega prebivališča v državi članici gostiteljici, v katerega se praviloma vračajo vsak dan ali vsaj enkrat tedensko.

Za namene upravičenosti do pravic iz točk (a) in (b) se obdobja zaposlitve, preživeta v državi članici, v kateri zadevna oseba dela, upoštevajo, kot da bi bila preživeta v državi članici gostiteljici.

Obdobja neprostovoljne brezposelnosti, ustrezno registrirane pri pristojnem zavodu za zaposlovanje, obdobja, v katerih delavec ni delal iz razlogov, neodvisnih od njegove volje, in odsotnosti z dela ali prenehanje z delom zaradi bolezni ali nezgode, se upoštevajo kot obdobja zaposlitve.

2. Pogoji glede trajanja prebivanja in zaposlitve, določeni v točki (a) odstavka 1, in pogoj glede trajanja prebivanja, določen v točki (b) odstavka 1, se ne uporabijo, če je zakonec ali partner, kot je naveden v točki 2(b) člena 2, delavca ali samozaposlene osebe državljana države članice gostiteljice ali če je izgubil državljanstvo te države članice zaradi sklenitve zakonske zveze s tem delavcem ali samozaposleno osebo.

3. Ne glede na državljanstvo imajo družinski člani delavca ali samozaposlene osebe, ki prebivajo z njim na ozemlju države članice gostiteljice, pravico do stalnega prebivališča v tej državi članici, če sta delavec ali samozaposlena oseba sama pridobila pravico do stalnega prebivališča v tej državi članici na podlagi odstavka 1.

4. Če pa delavec ali samozaposlena oseba umre v času, ko še dela, vendar pred pridobitvijo statusa stalnega prebivališča v državi članici gostiteljici na podlagi odstavka 1, njegovi družinski člani, ki prebivajo z njim v državi članici gostiteljici, pridobijo pravico do stalnega prebivališča v tej državi članici, pod pogojem:

- (a) da je delavec ali samozaposlena oseba v času smrti prebivala na ozemlju te države članice nepretrgoma dve leti ali
- (b) da je bila smrt posledica nezgode pri delu ali poklicne bolezni ali

- (c) da je preživel zakonec izgubil državljanstvo te države članice po sklenitvi zakonske zveze z delavcem ali samozaposleno osebo.

Člen 18

Pridobitev pravice do stalnega prebivališča določenih družinskih članov, ki niso državljani države članice

Brez poseganja v člen 17 družinski člani državljana Unije, za katere veljata člena 12(2) in 13(2), ki izpolnjujejo pogoje, navedene v teh členih, pridobijo pravico do stalnega prebivališča, potem ko zakonito prebivajo v državi članici gostiteljici zaporedoma pet let.

Oddelek II

Upravne formalnosti

Člen 19

Listina, ki potrjuje stalno prebivališče za državljane Unije

1. Na zahtevo države članice izdajo državljanom Unije, upravičenim do stalnega prebivališča, listino, ki potrjuje stalno prebivališče, potem ko preverijo trajanje prebivanja.

2. Listina, ki potrjuje stalno prebivališče, se izda v čim krajšem času.

Člen 20

Dovoljenje za stalno prebivanje za družinske člane, ki niso državljani države članice

1. Države članice izdajo družinskim članom, ki niso državljani države članice in so upravičeni do stalnega prebivališča, dovoljenje za stalno prebivanje v šest mesecih od predložitve vloge. Dovoljenje za stalno prebivanje se samodejno obnovi vsakih deset let.

2. Vloga za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje se predloži pred iztekom veljavnosti dovoljenja za prebivanje. Neizpolnitev

zahteve glede predložitve vloge za dovoljenje za stalno prebivanje se lahko kaznuje s sorazmernimi in nediskriminatornimi sankcijami.

Člen 24

Enako obravnavanje

3. Prekinitev prebivanja, ki ni daljša od dveh zaporednih let, ne vpliva na veljavnost dovoljenja za stalno prebivanja.

Člen 21

Nepretrgano prebivanje

Za namene te direktive se nepretrgano prebivanje lahko potrdi s katerim koli dokazom, ki se uporablja v državi članici gostiteljici. Nepretrgano prebivanje se prekine z vsako zakonito izvršeno odločbo o izgonu proti zadevnemu državljanu.

1. Ob upoštevanju posebnih določb, ki so izrecno predvidene v Pogodbi in sekundarni zakonodaji, bi morali vsi državljani Unije, ki na podlagi te direktive prebivajo na ozemlju države članice gostiteljice, uživati enako obravnavanje kot državljani te države članice v okviru Pogodbe. Uživanje te pravice se razširi na družinske člane, ki niso državljani države članice in ki imajo pravico do prebivanja ali do stalnega prebivanja.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 država članica gostiteljica ni dolžna podeliti pravice do socialne pomoči v prvih treh mesecih prebivanja ali, kjer ustreza, v daljšem obdobju, predvidenem v členu 14(4)(b), niti ni dolžna, pred pridobitvijo pravice do stalnega prebivališča, dodeliti pomoči za vzdrževanje v času študija, vključno s poklicnim usposabljanjem, ki obsega študentske pomoči ali študentska posojila, drugim osebam, razen delavcem, samozaposlenim osebam, osebam, ki ohranijo takšen status in članom njihovih družin.

Člen 25

Splošne določbe v zvezi z listinami za prebivanje

1. Posedovanje potrdila o prijavi, kot navedenega v členu 8, listine, ki potrjuje stalno prebivališče, potrdila, ki priča o predložitvi vloge za dovoljenje za prebivanje za družinskega člana, dovoljenje za prebivanje ali dovoljenje za stalno prebivanje ne sme biti v nobenem primeru predpogoj za uresničevanje pravice ali izvrševanje upravnih formalnosti, ker se upravičenost do pravic lahko potrdi na kateri koli drug način dokazovanja.

2. Vse listine, navedene v odstavku 1, se izdajajo brezplačno ali proti plačilu dajatve, ki ni višja od dajatve, ki se zahteva od državljanov za izdajo podobnih listin.

Člen 26

Preverjanja

Države članice lahko preverijo izpolnjevanje katere koli zahteve, ki izhaja iz njihove nacionalne zakonodaje, v skladu s katero so tuji državljani dolžni vedno imeti pri sebi potrdilo o prijavi ali dovoljenje za prebivanje, pod pogojem da velja enaka zahteva tudi za njihove državljane, kar zadeva njihovo osebno izkaznico. V primeru neizpolnjevanja te zahteve lahko države članice naložijo enake sankcije, kot so sankcije, ki jih naložijo svojim državljanom v primeru, če nimajo pri sebi osebne izkaznice.

POGLAVJE V

Skupne določbe o pravici do prebivanja in pravici do stalnega prebivanja

Člen 22

Ozemeljsko področje uporabe

Pravica do prebivanja in pravica do stalnega prebivanja zajema celotno ozemlje države članice gostiteljice. Države članice lahko pravico do prebivanja in pravico do stalnega prebivanja ozemeljsko omejijo samo takrat, kadar enake omejitve veljajo tudi za njihove lastne državljane.

Člen 23

Sorodne pravice

Ne glede na državljanstvo so družinski člani državljana Unije, ki imajo pravico do prebivanja ali pravico do stalnega prebivanja v državi članici, upravičeni do pridobitve zaposlitve ali samozaposlitve v tej državi.

POGLAVJE VI

Člen 28

**Omejitve pravice do vstopa in pravice do prebivanja zaradi
javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja**

Člen 27

Splošna načela

1. Ob upoštevanju določb tega poglavja lahko države članice omejijo svobodo gibanja in prebivanja državljanov Unije in njihovih družinskih članov ne glede na državljanstvo, in sicer zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja. Na te razloge se ne da sklicevati iz ekonomskih ciljev.

2. Ukrepi, sprejeti zaradi javnega reda ali javne varnosti, so v skladu z načelom sorazmernosti in temeljijo izključno na osebnem obnašanju zadevnega posameznika. Predhodne kazenske obsodbe same po sebi še ne predstavljajo razlogov za sprejetje takšnih ukrepov.

Osebno obnašanje zadevnega posameznika mora predstavljati resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo, ki prizadene osnovne interese družbe. Utemeljitev, ki niso neposredno povezane s podrobnostmi posameznega primera ali ki se nanašajo na splošno preventivo, niso dovoljene.

3. Da bi ugotovili, ali zadevna oseba predstavlja nevarnost za javni red ali javno varnost, država članica, ob izdaji potrdila o prijavi ali, če sistem prijavljanja ne obstaja, najpozneje v treh mesecih od datuma prihoda zadevne osebe na njeno ozemlje ali od datuma javljanja njegove/njene prisotnosti na ozemlju, kot predvideno v členu 5(5), ali ob izdaji dovoljenja za prebivanje in, če se ji to zdi pomembno, lahko zahteva od izvorne države članice in, če je potrebno, od drugih držav članic, da ji priskrbijo podatke o morebitni predhodni kazenski evidenci za zadevno osebo. Takšne poizvedbe ne smejo postati rutinske. Naprošena država članica pošlje odgovor v dveh mesecih.

4. Država članica, ki je izdala potni list ali osebno izkaznico, dovoli imetniku listine, ki je bil izgnan iz druge države članice zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja, da ponovno vstopi na njeno ozemlje brez kakršnih koli formalnosti, tudi če listina ni več veljavna ali je njegovo državljanstvo sporno.

Varstvo pred izgonom

1. Pred sprejetjem odločbe o izgonu zaradi javnega reda ali javne varnosti, država članica gostiteljica upošteva še zlasti, koliko časa je zadevna oseba bivala na njenem ozemlju, njegovo/njeno starost, zdravstveno stanje, družinske in ekonomske razmere, socialno in kulturno vključenost v državo članico gostiteljico ter obseg njegovih/njenih vezi z izvorno državo.

2. Država članica gostiteljica ne sme sprejeti odločbe o izgonu proti državljanom Unije ali njihovim družinskim članom, ne glede na državljanstvo, ki imajo pravico do stalnega prebivališča na njenem ozemlju, razen iz resnih razlogov v zvezi z javnim redom ali javno varnostjo.

3. Odločba o izgonu državljanov Unije ne sme biti sprejeta v naslednjih primerih, razen če odločba temelji na nujnih razlogih javne varnosti, ki jih države članice opredelijo:

- (a) če so državljanji Unije prebivali v državi članici gostiteljici preteklih deset let ali
- (b) če so mladoletni, razen če je izgon potreben zaradi koristi otroka, kot je predvideno v Konvenciji Združenih narodov o otrokovih pravicah z dne 20. novembra 1989.

Člen 29

Javno zdravje

1. Kot bolezni, ki upravičujejo ukrepe omejitve svobode gibanja, so bolezni z možnostjo epidemije, ki so opredeljene v ustreznih pravnih dokumentih Svetovne zdravstvene organizacije, in druge infektivne bolezni ali kužne parazitske bolezni, če so predmet zaščitnih določb, ki se uporabljajo za državljane države članice gostiteljice.

2. Bolezni, ki se pojavijo po treh mesecih od datuma prihoda, ne predstavljajo podlage za izgon iz ozemlja.

3. Kadar resni namigi to upravičujejo, lahko države članice v treh mesecih od datuma prihoda zahtevajo od oseb, upravičenih do

pravice do prebivanja, da opravijo brezplačen zdravniški pregled, ki potrdi, da nimajo bolezni, navedenih v odstavku 1. Takšni zdravniški pregledi se ne smejo zahtevati rutinsko.

Člen 30

Uradno obvestilo o odločbah

1. Zadevne osebe so pisno obveščene o vsaki odločbi, sprejeti v skladu s členom 27(1), in sicer na takšen način, da lahko razumejo njeno vsebino in učinke, ki jih ima zanje.

2. Zadevne osebe so natančno in v celoti obveščene o razlogih javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja, na katerih odločba, sprejeta v njihovem primeru, temelji, razen če je to v nasprotju z interesi državne varnosti.

3. V uradnem obvestilu se navede sodišče ali upravni organ, pri katerem lahko zadevna oseba vloži pravno sredstvo, rok za pravno sredstvo in, kjer ustreza, čas, ki ga ima oseba na voljo za zapustitev ozemlja države članice. Razen v ustrezno utemeljenih nujnih primerih, je čas, dovoljen za zapustitev ozemlja, najmanj en mesec od datuma uradnega obvestila.

Člen 31

Postopkovna jamstva

1. Proti kateri koli odločbi, sprejeti zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja, morajo imeti zadevne osebe možnost vložiti pravno sredstvo pri sodišču in, kjer to ustreza, drugem organu v državi članici gostiteljici.

2. Kadar je poleg pravnega sredstva zoper pritožbeni zahtevek ali sodni preskus odločbo o izgonu vložena tudi vloga za začasno odredbo, ki bi zaustavila izvršbo takšne odločbe, se dejanska odstranitev z ozemlja ne sme izvršiti, dokler ni sprejet sklep o začasni odredbi, razen:

— kadar odločba o izgonu temelji na predhodni sodni odločbi ali

— kadar so se zadevne osebe že pred tem predložile vlogo za sodni preskus ali

— kadar odločba o izgonu temelji na nujnih razlogih javnega reda v skladu s členom 28(3).

3. Postopki s pravnimi sredstvi dopuščajo preskus pravilnosti in zakonitosti odločbe kot tudi dejstev in okoliščin, na katerih predlagani ukrep temelji. Ti postopki zagotavljajo, da odločba ni nesorazmerna, zlasti glede zahtev, določenih v členu 28.

4. Države članice lahko prepovejo zadevnemu posamezniku prebivanje na ozemlju v teku postopka s pravnimi sredstvi, ne smejo pa mu preprečiti, da osebno poda svojo obrambo, razen kadar lahko njegova/njena navzočnost povzroči resne motnje javnega reda ali javne varnosti ali kadar se pravno sredstvo nanaša na zavrnitev vstopa na ozemlje.

Člen 32

Časovni učinek prepovedi izгона

1. Osebe, ki jim je bilo prepovedano prebivanje zaradi javnega reda ali javne varnosti, lahko predložijo vlogo za odpravo prepovedi prebivanja po razumnem času, odvisno od okoliščin, v vsakem primeru pa po treh letih od izvršitve dokončne prepovedi prebivanja, ki je bila veljavno sprejeta v skladu s pravom Skupnosti, in sicer na osnovi predložitve dokazil, s katerimi dokažejo, da je prišlo do pomembne spremembe okoliščin, ki so utemeljevale odločitev, ki je zahtevala njihovo prepoved prebivanja.

Zadevna država članica sprejme odločitev o tej vlogi v šestih mesecih od njene predložitve.

2. Osebe iz odstavka 1 nimajo pravice do vstopa na ozemlje zadevne države članice v času, ko se njihova vloga preučuje.

Člen 33

Izgon kot kazen ali stranska kazen

1. Država članica gostiteljica lahko izda odredbo o izgonu kot kazen ali stransko kazen k zaporni kazni samo, kadar upošteva zahteve členov 27, 28 in 29.

2. Če se odredba o izgonu, kot je predvidena v odstavku 1, izvrši v več kot dveh letih po njeni izdaji, država članica preveri, če zadevni posameznik dejansko in resnično predstavlja grožnjo za javni red ali javno varnost in oceni, ali je prišlo do kakšnih pomembnih sprememb okoliščin po izdaji odredbe o izgonu.

POGLAVJE VII

Končne določbe

Člen 34

Obveščanje javnosti

Države članice razširjajo informacije v zvezi s pravicami in obveznostmi državljanov Unije in njihovih družinskih članov glede vsebin, zajetih v tej direktivi, predvsem z ozaveščevalnimi kampanjami, vodenimi v nacionalnih in lokalnih sredstvih javnega obveščanja in z drugimi načini obveščanja.

Člen 35

Zloraba pravic

Države članice lahko sprejmejo potrebne ukrepe za zavrnitev, prenehanje ali preklic katere koli pravice, dodeljene s to direktivo, v primeru zlorabe pravic ali prevare, kot so navidezne sklenitve zakonske zveze. Vsak takšen ukrep je sorazmeren in zavezan postopkovnim jamstvom, predvidenim v členih 30 in 31.

Člen 36

Sankcije

Države članice predvidijo določbe o sankcijah, ki se uporabijo za kršitve nacionalnih predpisov, sprejetih za prenos te direktive, in sprejmejo ukrepe, potrebne za njihovo izvajanje. Predvidene sankcije so učinkovite in sorazmerne. Države članice sporočijo Komisiji te določbe najpozneje do vključno 30. aprila 2006 in v čim krajšem času vse morebitne poznejše spremembe.

Člen 37

Ugodnejše nacionalne določbe

Določbe te direktive ne vplivajo na kakršne koli zakone ali druge predpise, ki jih država članica določi in ki bi bili ugodnejši za osebe, zajete v tej direktivi.

Člen 38

Razveljavitve

1. Člena 10 in 11 Uredbe (EGS) št. 1612/68 se razveljavita z učinkom od 30. aprila 2006.

2. Direktive 64/221/EGS, 68/360/EEC, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EGS se razveljavijo z učinkom od 30. aprila 2006.

3. Sklici na razveljavljene določbe in direktive se razumejo kot sklici na to direktivo.

Člen 39

Poročilo

Komisija predloži najpozneje 30. aprila 2006 poročilo o uporabi te direktive Evropskemu parlamentu in Svetu, skupaj z morebitnimi potrebnimi predlogi, zlasti o možnosti za podaljšanje obdobja, v katerem državljani Unije in njihovi družinski člani lahko prebivajo na ozemlju države članice gostiteljice brez kakršnih koli pogojev. Države članice predložijo Komisiji podatke, potrebne za izdelavo poročila.

Člen 40

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 30. aprila 2006.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način takšnega sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedilo določb nacionalne zakonodaje, ki jih sprejmejo na področju, zajetem v tej direktivi, skupaj s preglednico, ki prikazuje, kako določbe te direktive ustrezajo sprejetim nacionalnim določbam.

Člen 41

V Strasbourgu, 29. aprila 2004

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 42

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

Za Evropski parlament

Predsednik

P. COX

Za Svet

Predsednik

M. McDOWELL